

ANTONOVO

BREZNO

November je prav prikladen mesec za razna naša izživljanja. Tako smo se mrzlega jutra, bila je še tema, zbrali na kolesih pred lokalom. Bila je nedelja, in sicer desetega. Počasi smo bili vsi zbrani. V taki postavi nismo še nikoli jamarili. Bili smo: Primož, Tone, Modrc, Sulc in jaz. Kasneje pa je za nami prišel še Mišo na mopedu. Počasi se je zdanilo. Vozili smo hitro, saj smo bili brez opreme. Lestvice in vrve že odpeljal Primožev oče gor v soboto. Od lga gor so se začeli strašni klanci. Šli smo kar peš, kaj smo pa hoteli. Na nekem ovinku smo poslušali. Zabavali smo se s tem, da smo merili višine zvonikov po bližnjih gričkih. Iz razmišljanja nas je zmotil ropot motorja. Vsi smo pogledali v to smer. Res se je izza ovinka pojavil moped, na njem pa Mišo, ki mu je jutranje vstajanje španska vas. Zato nas je dohitel šele tukaj. Skupaj smo nato nadaljevali pot. Dolga je bila pot do Škrilja, kjer smo imeli spravljeno opremo. Pobrali smo vse stvari, vsak nekaj, in se odpeljali po precej dobri poti proti Mokrcu, ki se je dvigoval na levi strani. Nekje v teh gozdovih se je skrivala lovska kočja, poleg nje pa naš cilj – Antonovo brezno.

Foto: ANTON KRANJC

Iz dnevnika Janeza Zrneca - Hanza, 1963 **ANTONOVO BREZNO (kat. št. 2831)**

November je prav prikladen mesec za razna naša izživljanja. Tako smo se mrzlega jutra, bila je še tema, zbrali na kolesih pred lokalom. Bila je nedelja, in sicer desetega. Počasi smo bili vsi zbrani. V taki postavi nismo še nikoli jamarili. Bili smo: Primož, Tone, Modrc, Sulc in jaz. Kasneje pa je za nami prišel še Mišo na mopedu. Počasi se je zdanilo. Vozili smo hitro, saj smo bili brez opreme. Lestvice in vrve že odpeljal Primožev oče gor v soboto. Od lga gor so se začeli strašni klanci. Šli smo kar peš, kaj smo pa hoteli. Na nekem ovinku smo poslušali. Zabavali smo se s tem, da smo merili višine zvonikov po bližnjih gričkih. Iz razmišljanja nas je zmotil ropot motorja. Vsi smo pogledali v to smer. Res se je izza ovinka pojavil moped, na njem pa Mišo, ki mu je jutranje vstajanje španska vas. Zato nas je dohitel šele tukaj. Skupaj smo nato nadaljevali pot. Dolga je bila pot do Škrilja, kjer smo imeli spravljeno opremo. Pobrali smo vse stvari, vsak nekaj, in se odpeljali po precej dobri poti proti Mokrcu, ki se je dvigoval na levi strani. Nekje v teh gozdovih se je skrivala lovska kočja, poleg nje pa naš cilj – Antonovo brezno.

Od Škrilja pa do lovske kočje je 3 km precej v hrib. Hodili smo po skupinah. Midva s Tonetom sva spotoma še zagledala na levi strani ceste, malo pred odcepom k lovski kočji, jamo. Jama se nahaja kakih 15 m stran od ceste. Stvar sva si od zunaj ogledala. Sestavljata jo dva orjaška vdora.

Na sredini se boči naravni most. Mislim, da jama še ni izmerjena in bi imeli enkrat eden dovolj dela z njo. Že čez nekaj metrov smo bili pri Lovski koči pod Mokrcem. Bila je zaprta. Na zunaj ne izgleda preveč lovska, le veliko rogovje se bohoti nad vrati. Vreme je bilo oblačno in pihalo je kot hudič. Ker nismo točno vedeli, kje se jama nahaja, smo jo šli iskat. Plazili smo se vsak zase po gozdu. Čez par minut smo zaslišali Tonetovo vpitje. Res je našel jamo, saj to ni bilo nič težkega. Zbrali smo se na robu. Če bi jo še kdaj kdo iskal, naj gre kar približno v severovzhodno smer navzdol pod kočjo po pobočju kakih 100 m ali pa še manj, pa naj malo okrog sebe pogleda in jo bo sigurno našel, saj ima vhod obliko vrtače in to še precej velike.

Kakšnih točnejših meritev nismo izvedli ker se nam ni ljubilo. Najprej smo ugotavljali, kako globoka bi bila jama, in smo metali noter kamenje. Včasih se nam je zazdelo, da celo dno vidimo, vendar to, kar smo videli, še ni bilo dno. Tudi padajoče kamenje ne pove realne globine. Ko poslušаш, slišiš le udarce padajočega kamna ob steno, udarca na dno pa po navadi ne slišiš. Tu sta dva vzroka. Eno je globlina, včasih precejšna, drugo pa je dno oziroma kaj na dnu je. Dno pa je spet odvisno od vhoda. Po obliki in pa po oddaljenosti od naseljenih krajev že kar lahko sklepamo kaj bo na dnu. Na dno padajo raznovrstne stvari. Večinoma pa ne padajo same od sebe, ampak jih kdo vrže. Tako lahko

dobiš na dnu orjaška drevesna debela pa listje itd. Vse to pod vplivom vlage prepereva in stvori se humus, ki dno pokrije. In tako kamen, ki pade v tak razmočeni humus, ne da od sebe kakega posebnega zvoka. Če je jama v bližini vasi, lahko pričakuješ, da boš naletel na pravo smetišče oziroma »pokopališče« crkvine. Ko prideš na tako neznano dno, je tudi dobro, da si ogledaš, če nisi morda prišel v kako »skladišče« oziroma poslednje počivališče resnega vojnega materiala. Če bombo po nesreči aktiviraš, je nesreča nezogibna. Eksploziji lahko sledi še rušenje stropa, potem je pa sploh hudič. Vendar če na prvi pogled ničesar ne vidiš, še ni rečeno, da potem ničesar ni. Če ima jama velik lijašt vhod, pade vsako leto noter veliko listja, ki dno na novo prekrije. To je le delček stvari, ki jih mora vedeti vsak jamar. Nato smo se vrnili gor do bajte. Lakota nas je mučila. Izvlekli smo vsak svoje dobrine. Primož, ki je priznan skopuh, je šel nekam v hosto, da je požrl potico. Mišo, poklicni požeruh, pa svojih zalog nití odprl ni, sit je bil pa ravno tako kot vsi ostali. Žrtju je sledilo naporno preoblačenje. Vlekli smo nase svoje drese, še blatne od prejšnjih jam. V popolni opremi smo se spet spustili do jame. Vodji Primožu, ki je bil vodja le po gobcu, ne pa po dejanjih, se ni prav nič dalo in mu je bilo vseeno, kakšno opremo imajo oziroma kako so zaščiteni člani ekspedicije. Zato sem podvzel varnostne ukrepe jaz. Kot najstarejši jamar sem izdal

vidi's, se mi reče, da potan tuori
 ničesar ni. Če juna juna velike
 kript vohud pade vsalu leta moter
 veliku listja bi smo na novo
 prekrije. Doje le delček stvar, ki jih
 mora vedeti vsal jamer. Nado mo
 re vrniti gor do bujite. Jukota
 nos je rucido. Izveliki smo vsal
 svoje dolbine. Primis, ki je priama
 skupnik je sil nekam v kosto, da
 je puzel potico. Mišo pokliem
 preteruh pa svojih zalogy mit
 odpel mi nit je bit, pa ravno
 vako kot on ostali. Zretji je
 sledilo naporno preoblacenje
 Vlekti smo nase svoje drasel
 z llatne od prejnjih jem.
 V popotni opreuni smo si

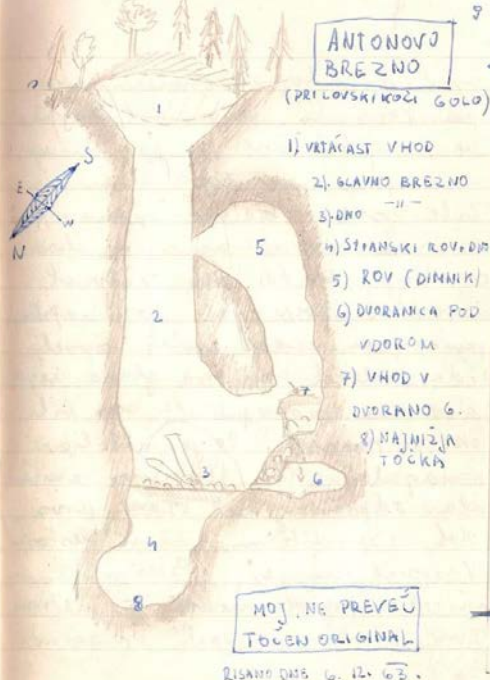

FOTO: JANEZ MODRIJAN

nekaj povelj, toda naletel sem na gluha ušesa, zato sem podivjal, da sem skoraj penast. To je nekoliko pomagalo. Kot tehnično izkušen član odprave je šel Tone prvi dol. Spustili smo 20 m lestvic. Varoval sem jaz. Brezno je požiralo vrv meter za metrom. Tone je nekaj vpil in zaradi neresnosti ostalih ga nisem slišal. Končno smo le spoznali, da bi rad še 10 m lestvic. Zahteval sem, naj dajo zvite, ker jih je najlaže spuščat v globino. Ker se je en kolut po nesreči razvil, so silili, da spustimo dol tistega. Jaz sem se odločno upiral, vendar so zmagali oni cepci, ker jih je bilo več. Imeli smo mnogo sitnosti, preden so prišle lestvice dol in jih je Tone pripel. Tone je zlezal po njih do dna in ugotovil, da manjka do dna še 5 metrov. Ker je bil že utrujen, sem ga kar jaz spustil dol po vrvi. Druga dva smo določili Sulca. Sulc naj bi pripel še en kolut tako, da bi bile lestvice do dna. Vzel ga je s seboj in že je vrv izginjala v globino. Sulc je dobro plezal in kmalu je

bil na koncu lestvic. Videl je, da je pripenjanje novega koluta težavno, zato ga je vrgel kar na dno in se mi obesil kot kembelj na vrv. Počasi sem ga spuščal do tal. Nato je bila vrsta na meni, da grem in priprem naslednji kolut. Privezal sem se in si nataknil čelado. Na pas sem si privezal še karbidko in se zagonil po lestvicah v globino. Hitro sem bil na koncu. S karabinom sem se pripel k lestvicam ter se spustil z nogami in rokami. Vrv me je neusmiljeno stisnila čez prsa. Dihal sem težko in če bi kdo napravil izrezano fotografijo, bi ta bolj spominjala na srednjeveško mučenje v kleti kakega gradu. S precejšnim trdom sem zvelkel preostanek lestvic gor in si ga zataknil za koleno. Nato je šele sledilo trpljenje. Tone mi je z dna gor vrgel kolut lestvic. Prvič ga nisem ujel. To mi je uspelo šele po drugem poskusu. Prerezal sem vrvice in nataknil kolut na karabina. Lestvice so se lepo odvile do dna. Odpel sem se in takoj nato dosegel dno. Na dnu je ležalo par mogočnih hloedov in precej kamenja ter humusa, nastalega z razpadanjem lesa. Razvezal sem se in zlezal na prav mogočne skalne bloke, ki so padli nekoč s stropa. Tu gor sta bila tudi onadva. Spodaj je zijala še neka črna odprtina, kjer naj bi bilo nadaljevanje. Pol sta prišla še onadva. Modrc se je nazadnje prav mučil, saj ga ni nihče varoval. Sam je izvajal neke manevre z vrvjo, a so se mu na koncu izjalovili. Srečno je prišel na

dno. Ogladali smo si vse do zadnjega kotička, toda nikjer ni bilo kakih strašnih labirintov. Kadil sem pipo in užival v tem še nedotaknjem kotičku. Na dnu so ležale še neke kosti, a že zelo razpadle. Nekoč so še vesele tekale po gozdu v podobi jelena. Modrc je še izmeril azimut, Sulc se je pa ponudil, da bo narisal načrte. V redu in začeli smo zapuščati dno. Ven sem lezel četrti po vrsti. S Tonetom in Modrcem smo napravili satanski načrt. Ko bom jaz zunaj, bom vzpodbujal one zunaj, ki bodo nevede vlekli ven krepak hloed. Ko sem bil zunaj, sem jih vzpodbudil k temu dejanju. Oni trije so vlekli kot norci. Meni se je pa kar srce smejalo. Z roba brezna se je razlegla grozotna kletev, ki je pa raje ne priobčim, ker bi se verjetno papir osmudil. Sulc je pojasnil, kaj sta privlekla ven. Končno so preklinjali vsi trije, hloed pa je romal dol po najkrajši poti. Še sreča, da sta bila onadva v varnih zavetjih.

Po tej potegavščini sta zlezla ven še onadva. Mišo in Primož se nista hotela prijeti nobenega dela več. Toneta in Modrca sem varoval jaz. Zunaj so se nato razmere spet uredile. Intenzivno smo se pogнали v spravo in stvari so bile urejene kot bi mignil. Redkokdaj se zgodi, da se ljudje pripravajo in skušajo narediti čim več, no, tokrat se je. Pihal je prav mrzel veter, pa tudi po želodcih nam je zavijalo. Šli smo gor in se najedli. Ura je bila okrog pol petih in mračilo se je že. Počasi smo zajahali svoja kolesa in zagonili proti Ljubljani. Ustavili smo se še pri jami Skednenci, vendar se meni ni dalo noter. Šla sta le Modrc pa menda Primož ali kdor je že bil. Nazaj je bila vožnja čudovita in kmalu smo bili na lgu. Od tu naprej pa sledi porivanje koles po ravnini. No, tudi to smo prestali. ■

FOTO: JANEZ MODRIJAN

Levo: pred Lubniško jamo na Lubniku, 1962.

Zgoraj: zbor pred odhodom iz Ljubljane, 1963.

Nasprotna stran: servis koles med potjo, 1963.